

Zveza za tehnično kulturo Slovenije
DRŽAVNO SREČANJE MLADIH RAZISKOVALCEV SLOVENIJE

OBLIKOVANJE INFOGRAFIKE NA TEMO
»NAJVPLIVNEJŠE ŽENSKÉ PISATELJICE V VIKTORIJANSKI DOBI«

Tehnika in tehnologija
(Oblikovanje)
Raziskovalna naloga

Avtorica Kalina Mitev
Mentorica Marija

Toure Srednja šola za oblikovanje Maribor

Maribor, april 2022

Kazalo vsebine

POVZETEK	4
UVOD	5
1 PREGLED OBJAV	6
2 MATERIAL IN METODE	6
2.1 Zbiranje podatkov in informacij	6
2.1.1 Literatura	6
2.2 Infografika	9
2.2.1 Razvoj infografike	9
2.2.2 Kategorije infografike	10
2.3.1 Jane Austen	11
2.3.2 Charlotte Brontë	11
2.3.3 Emily Brontë	12
2.3.4 Anne Brontë	12
2.3.5 Mary Shelley	13
3 REZULTATI	17
3.1 Rezultati ankete	17
3.2 Oblikovanje infografike	19
3.2.1 Vrsta infografike	19
3.2.2 Adobe Illustrator	20
3.2.3 Osnovni načrt za infografiko	20
3.2.4 Barvna lestvica	23
3.2.6 Tipografija	27
4 DISKUSIJA ALI RAZPRAVA	28
5 DRUŽBENA ODGOVORNOST	29
6 ZAKLJUČEK	30
6.1 Povzetek	30
6.2 Kratke ugotovitve in namen	31
6.3 Težave pri delu	32
7 VIRI IN LITERATURA	33

KAZALO SLIK

SLIKA 1: PIKTOGRAMI ZA OLIMPIJSKE IGRE	10
SLIKA 2: PRVI ZEMLJEVID MAPA ÇATALHÖYÜK.....	10
SLIKA 3: VPRAŠANJE PRI ANKETI	19
SLIKA 4: PAINTBRUSH TOOL	20
SLIKA 5: LOGOTIP ADOBE ILLUSTRATORJA.....	20
SLIKA 6: DEL INFOGRAFIKE Z ANKETO	22
SLIKA 7: PRIMER OKVIRJA S PODATKI O AVTORICI	23
SLIKA 8: PREDLOG ZA BARVNE OSNUTKE.....	24
SLIKA 9: PREDLOG ZA BARVNE OSNUTKE.....	24
SLIKA 10: PREDLOG ZA BARVNE OSNUTKE.....	25
SLIKA 11: IKONA PISATELJIC	26
SLIKA 12: IKONA PERESA	26
SLIKA 13: KONČNI IZDELEK INFOGRAFIKE	27

POVZETEK

V nalogi raziskujem dela in življenje najvplivnejših pisateljic viktorijanske dobe in se sprašujem, zakaj v učbenikih za srednjo strokovno šolo niso omenjene te in druge pomembne svetovne in slovenske pisateljice. Med vrstniki sem izvedla anketo o poznavanju ženskih pisateljic in ugotovila, da jih ne poznajo prav veliko. Z oblikovanjem infografike na to temo želim osvetliti to pomanjkljivost in poudariti, da je pomembno, da se v šolah učimo tako o moških kot ženskih pomembnih ustvarjalcih.

Sama infografika je namenjena izobraževalnim ustanovam z namenom, da izpostavijo ta problem in poiščejo rešitev. Namenjena je tudi vsem knjižnicam, knjigarnam in založbam, še najbolj pa ženskam, ki želijo postati pisateljice in potrebujejo nekoga, ki jim bo znal prisluhniti ali jih spodbuditi.

UVOD

Enakopravnost moškega in ženskega spola ter pravice žensk sta v sodobni družbi zelo priljubljeni kontroverzni izhodišči. Ali se neenakopravnost žensk v zgodovini ponavlja še danes? Čemu so vsi pomembni zgodovinski ženski liki še zmeraj neomenjeni, pozabljeni ali so jim njihovi dosežki nepripisani? S svojo raziskovalno nalogo se bom lotila raziskovanja podatkov o pomembnih ženskih pisateljicah v viktorijanski dobi, torej od leta 1837 do 1901, ki je pomembna ravno zaradi prvih podpisov avtoric z lastnimi imeni brez uporabe psevdonimov. Problem sodobnega sveta je odtujenost od knjig, kar opazimo skozi družbeno-socialne navade mlajših generacij. Mlajše ljudi posledično fizične oblike knjig več ne zanimajo v enaki meri kakor prej, kar vodi do slabše izobrazbe celotne generacije in posledično slabšega razvoja njihove prihodnosti. Namen moje raziskovalne naloge je torej s pomočjo le-te povezati žensko enakopravnost in dosežke v preteklosti ter predstaviti njihovo literaturo, s tem pa posledično mlajšo generacijo spodbuditi k branju.

Postavila sem dve glavni hipotezi, in sicer: prvič dokazati, da ima učenje o moških pisateljih in s tem neobravnavanje ženskih pisateljic na mlade negativen vpliv; in drugič dokazati, da so s pomočjo infografike mladi ozaveščeni o problemu in si ga želijo rešiti oziroma prejeti manjkajoče znanje o tem.

1 PREGLED OBJAV

Glavni problem, ki se ga bom dotaknila, je neomenjenost ženskih pisateljic v šolskih učbenikih. Problem bom skušala rešiti s tem, da predstavim mnoge izmed najvplivnejših ženskih pisateljic v viktorijanski dobi, kar bo vplivalo na spodbujanje branja in ozaveščenost o pomembnosti ženskih zgodovinskih likov. Sodobno šolstvo nas namreč še sedaj, ko so ženske enakopravne moškim, ne uči o pomembnih dosežkih žensk, temveč se raje posveča nasprotnemu spolu. Posledica neomembe žensk v učbenikih za zgodovino in književnost vodi do diskriminacije, saj smo na tak način skozi odraščanje seznanjeni le z nadvlado moških. To se odraža v podzavestnem prepričanju v kasnejšem življenju, da so ženske manj inteligente kakor moški, saj nismo bili nikoli seznanjeni z dejstvi oziroma omembo pomembnih ženskih predstavnic in njihovim prispevkom pomembnih del. S predstavitvijo najvplivnejših ženskih pisateljic v viktorijanski dobi tako skušam prikazati ogromen vpliv in izjemne dosežke, ki so jih le-te dosegle ter predstaviti tudi pomembnost ženskega lika v zgodovini.

2 MATERIAL IN METODE

2.1 Zbiranje podatkov in informacij

2.1.1 Literatura

Pri izbiri teme za raziskovalno nalogo sem se odločila za izvajanje dela po načrtu, pri katerem sem se sprva lotila iskanja in kopičenja potrebnih podatkov in informacij ter kasnejšem prenosu le-teh na infografiko in njihovo ustvarjanje. Odločila sem se, da ustvarim nalogo na področju grafičnega oblikovanja. Pri pisanju naloge sem si pomagala z okvirnimi točkami, na katere sem se navezovala kasneje v nalogi. Izbira teme mi ni povzročala nikakršnega problema, saj tematika izhaja iz vprašanj, ki se mi že dalj časa pojavljajo v glavi. Temo sem hkrati skušala interpretirati na zanimiv način za

mlade, saj je njim infografika tudi namenjena. Strokovne podatke sem povzemala iz literature in predvsem spletnih virov, saj so le-ti najrealnejši in jih je tudi največ. Prvi del načrta ustvarjanja naloge je določanje, katerih izmed pisateljic viktorijanske dobe se sploh želim lotiti in jih predstaviti v nalogi. Odločala sem se glede na njihovo prepoznavnost del in izbrala tudi nekaj takih, katerih dela so mi osebno všeč. Sklenila sem, da podrobneje predstavim Jane Austen, Charlotte Brontë, Emily Brontë, Anne Brontë, Mary Shelley, George Eliot, Louisa May Alcott in Emily Dickinson, ki so najpomembnejše ženske predstavnice tega obdobja. Raziskovanja avtoric sem se lotila s prebiranjem različnih avtobiografij in biografij, katerih krajšo obnovo sem našla v njihovih delih, ter večino podatkov črpala iz spletnih virov.

Z namenom, da avtorice spoznam še intimneje, sem se lotila branja njihovih del ter se tako še emocionalno povezala z njihovimi pogledi na svet in življenje. Tako sem od začetka septembra do konca decembra prebrala naslednja dela, ki so mi kasneje pomagala pri pisanju naloge: »Pride&Prejudice« (Austen, 2015), »Sense and Sensibility« (Austen, 2017), »Emma« (Austen, 2017), »Jane Eyre« (C. Bronte, 2014), »Villette« (C. Bronte, 1998), »Agnes Grey« (A. Bronte, 2019), »Middlemarch« (Eliot, 1998), »Little women« (Alcott, 2020), »Little wives« (Alcott, 2021).

Pri oblikovanju infografike sem uporabila izključno angleške naslove, saj so mladim veliko bolj znani kakor slovenski prevodi le-teh. Iz nekaterih del, izključno iz del Jane Austen, sem prevzela nekaj biografskih podatkov, sicer pa sem se skozi branje vseh del seznanjala s slogom vsake izmed pisateljic in tudi spoznala njihov pogled na svet ter mišljenje. Branje knjig je bilo pri iskanju podatkov pomembno, saj kasneje v infografiki pri vsaki pisateljici zapišem tudi njihova najpomembnejša dela in nekaj misli, ki sem jih črpala iz knjig. Sproti sem označevala predvsem podatke o avtoricah in izpisovala različne misli za kasnejši namen.

2.1.2 Spletni podatki

Rojstne in življenjepisne podatke pisateljic sem črpala iz raznih spletnih virov. Prav tako sem nekaj podatkov o sami infografiki zasledila na spletu, ostale pa prejela pri pouku

grafičnega oblikovanja. Podatke avtoric sem zbirala več tednov, saj sem izmed vseh zapisanih morala izbrati le najpomembnejše ter jih tudi oblikovno, pomensko in aktualno povezati v večpovedna besedila. Pri podatkih avtoric sem se osredotočala predvsem na državo, iz katere prihajajo, zanimiva dejstva iz njihovega življenja, njihova najpomembnejša dela, znane like, število napisanih del in k vsaki dodala še slaven citat.

2.1.3 Anketa

Anketa mi je po drugi strani močno pomagala pri utemeljitvi hipotez. Vprašanja, ki jo sestavljajo, se namreč nanašajo tako na ženske pisateljice, mnenja anketirancev o njihovi neobravnani kakor tudi na splošno prepoznavnost avtoric, ki so osrednja tema infografike. Mnoga vprašanja sem si zapisovala med prebiranjem biografskih podatkov in iskanjem informacij o njih, nekatera pa sem postavila še kasneje z namenom, da prejmem informacije, ki jih za raziskavo tudi potrebujem.

Anketa se je navezovala predvsem na povezavo med problemom neomenjanja ženskih pisateljic v učbenikih za književnost in splošno zmožnostjo prepoznave najvplivnejših pisateljic v viktorijanski dobi. Celotna tema je naslovljena na mlade in ljudi, ki še zmeraj obiskujejo izobraževalne ustanove, zato štejejo mnenja ravno teh. Povezavo do ankete sem delila preko socialnega omrežja Instagram, na katero so se odzvali moji sledilci in prijatelji ter mi tako pomagali pridobiti rezultate. Anketo sem delila v začetku decembra in jo kasneje tudi analizirala.

2.1.4 Angleški podatki

Mnogi podatki, ki sestavljajo raziskovalno nalogo, so v angleškem jeziku. Tukaj govorim torej o lastnih, zemljepisnih imenih ali stvarnih danostih, ki so namenjena publiki zgolj zaradi večje prepoznavnosti v angleškem jeziku. V ta namen se dela avtoric in njihovi citati ohranjajo izključno v angleškem jeziku, pod katerim jih prepozna večja množica željene ciljne skupine.

2.2 Infografika

Infografika je predstavitev informacij z grafičnimi elementi na zanimiv način, katere namen je pritegniti čim večjo množico ljudi. Uporabljamo jo v različnih medijih kot predstavitev, zemljevide, napotke, navodila ... Namen same infografike je spremeniti pogled ljudi na določene teme, zgodbe, vidike in hkrati predstaviti informacije na najlažji in razumljiv način celotni populaciji. Nezavedno nas infografika spremlja vsak dan tako s pomočjo medijev kakor tudi v fizični obliki, če za primer vzamemo samo prometne znake, ki morajo biti vozniku jasni, preprosti, natančni in imeti prepoznavno obliko. Večina ikon, ki jih zasledimo pri samih infografikah, predstavlja univerzalen jezik, ki ga razumemo, tudi če ne govorimo istega jezika, kot ga govorijo tam, kjer se le-ta nahaja.

2.2.1 Razvoj infografike

Sama infografika nas spremlja že od najstarejšega obdobja, ko so takratni ljudje, neandertalci, začeli slikati po stenah jam. V tem času se je pojavil prvi zemljevid oziroma Mapa Çatalhöyük, ki je nastala okrog leta 7500 pr. n. št. V tem času se ni dogajalo več stvari, zato lahko začnemo o infografiki govoriti v 17. stoletju. Tako se v letu 1600 pojavi infografika kot seme vizualizacije podatkov. Leta 1626 Christopher Scheiner izda knjigo z naslovom Rosa Ursina, v kateri uporabi različne grafe za prikaz svoje astronomske raziskave. 18. stoletje velja za rojstvo zemljevida in nastanka sodobnih kart. Leta 1786 William Playfair objavi knjigo Komercialni in politični Atlas, v kateri so objavljeni prvi grafi s podatki. V 19. stoletju se zemljevidi in grafični prikazi razširijo.

V prvi polovici leta 1800 se pojavi veliko sodobnih oblik za samo vizualizacijo podatkov, kot so: tortni grafikoni, histogrami, linijski grafi, časovne serije, tematske karte, konture parcel ... Leta 1801 Playfair objavi prvi tortni grafikon v statistični knjigi Statistični Breviary. Druga polovica leta 1800 je veljala za zlato dobo vizualizacije podatkov. Uvedli so novosti, kot so zložene karte, piktogrami, 3D-karte in diagrami. Leta 1861 je Charles Minard izdelal ustvaril Prvinsko grafično informacijo na temo Napoleonovega pohoda v Moskvo.

Leta 1857 angleška medicinska sestra Florence Nightingale uporabi grafičen prikaz podatkov, da prepriča kraljico Viktorijo v izboljšanje razmer v vojaških bolnišnicah. James Joseph Sylvester je leta 1878 uvedel izraz "graf" in objavil niz diagramov, ki prikazujejo razmerje med kemijskimi vezmi in matematičnimi lastnostmi. To so bili tudi prvi matematični grafi. (Nediger M, 2021)

Zgodnje 20. stoletje imenujemo tudi moderni temni vek, v katerem je v primerjavi s prejšnjim obdobjem malo inovacij. Leta 1936 Otto Neurath uvede sistem piktografov, ki naj bi delovali kot vizualno-mednarodni slikovni jezik, in oblikuje karto za londonsko podzemno železnico. Isotype prav tako oblikuje sklop stiliziranih človeških figur, ki so podlaga za "stick figure". Sredi 20. stoletja se pojavijo množični mediji in mnoge revije začnejo uporabljati infografiko. Leta 1972 je Aicher OTL uvedel nov sklop piktogramov za olimpijske igre. V zgodnjem 21. stoletju se začnejo razvijati računalniško generirane grafične slike, pojavi se eksplozija infografike na spletu.

Slika 2: Prvi zemljevid Mapa Çatalhöyük

Slika 1: Piktogrami za olimpijske igre

2.2.2 Kategorije infografike

Poznamo različne vrste infografik, ki se razlikujejo glede na uporabo oz. namen, ki mu služijo. Med temi poznamo infografiko za prikaz časovnega zaporedja ali časovnico, diagram poteka, infografiko nasprotij, fotografsko infografiko, infografiko koristne vadbe, numerično infografiko, podatkovno infografiko, raziskovalno infografiko in infografiko kot spletno stran (West C, 2020).

2.3 Najvplivnejše avtorice v viktorijanski dobi

2.3.1 Jane Austen

Jane Austen se je rodila 16. decembra 1775 v Hampshiru v Angliji. Je ena izmed najprepoznavnejših in najvplivnejših angleških pisateljic vseh časov. Nanjo je močno vplivala očetova knjižnica, v kateri je odraščala in si krepila domišljijo. Po očetovi smrti je imela precejšnje težave z odnosom do svoje matere, kar se kaže v likih mater v njenih delih, katerim največkrat pripadajo slabe lastnosti. Kljub številnim ljubezenskim zgodbam z veselimi konci ji sreča v ljubezni ni bila naklonjena. Četudi v knjigah govori o Elizabeth in Darcyju, Emmi in Knightleyu, take ljubezni sama ni nikoli izkusila. Zaradi takratnega ekonomskega sistema in položaja žensk v Angliji po očetovi smrti ni dedovala ničesar. Tako se je z materjo in sestro nenehno selila, od tod pa izvirajo tudi nekateri dogajalni prostori v njenih zgodbah. (Biography.com Editors, 2014) Pisati je začela že kot otrok, da popestri družinske večere. Preživela jo je sestra Cassandra, ki je želela zaščititi sestrino sramežljivo in naivno osebnost, zato je zažgala večino njunih pisem. Austenova je za sabo pustila nedokončan roman, ki bi naj veliko pripomogel k njeni bodoči slavi, če bi ga le dokončala. Njena slavna dela so *Pride & Prejudice*, *Emma*, *Sense & Sensibility* in mnoga druga. (Holbert, G in Marghanita L. 1975)

2.3.2 Charlotte Brontë

Rodila se je 21. aprila 1816 v Yorkshiru v Angliji in velja za najbolj karizmatično izmed treh sester Brontë. Ker je mati zgodaj umrla, sta tri sestre vzgojila oče in teta, ki je povod za lik tete v knjigi *Jane Eyre*. Vse sestre so obiskovale šolo v Cowan Bridgu in po vrnitvi domov začele s pripovedovanjem in pisanjem krajših ljubezenskih zgodb. Charlotte je po dodatnem šolanju pričela s poučevanjem oziroma je opravljala poklic guvernantke, ampak je to zaradi melanholije in slabega počutja kmalu opustila. Kasneje je s sestrama ob tetini finančni podpori Anne in Emily ustanovila šolo. Da bi za poučevanje jezikov pridobile čimveč znanja, so se v Bruselj odpravile učiti francoščino in nemščino. V tem času Charlotte spozna profesorja, do katerega goji čustva in s katerim si izmenjujeta pisma. To Charlotte navdihne za roman *Professor*.

Profesor ji ljubezni ni vračal, zato se vrne domov z zlomljenim srcem. Charlotte je že od otroštva želela postati pisateljica. Pri 13 letih naj bi napisala več del kakor kadar koli kasneje. Po izidu romana Jane Eyre je deležna številnih pozitivnih odzivov, kar postavi temelje njeni pisateljski karieri. Sprva je pisala pod psevdonimom Currer Bell zaradi nesprejemanja žensk v družbi. Takoj po izidu Jane Eyre je izdala še Vilette in Shirley. Kasneje se poroči z očetovim prijateljem, katere poroke oče ni odobral, saj je menil, da je zanjo prešibka. Njegove slutnje se uresničijo in umre leta 1855 v zgodnji nosečnosti. (Brontë museum)

2.3.3 Emily Brontë

Druga izmed Brontë sester, rojena 30. julija 1818 v New Yorkshiru v Angliji, je znana predvsem po bujni domišljiji, lastnostmi romantike in poeziji. Po šolanju doma se je izobraževala v šoli v Covan Bridgu, a se je zaradi domotožja vrnila domov, kjer se je zaposlila kot guvernanta in skrbela za očeta. Kasneje se s sestrama odpravi v Bruselj, kjer je v šoli veliko bolje sprejeta od svoje sestre Charlotte, saj je njen vztrajen značaj bilo lažje doumeti kakor sestrino občutljivost. Po skupni izdaji zbirke poezij s sestrama se izkaže, da je izmed treh sester ravno ona najbolj talentirana na področju pesništva. Kasneje izda delo Wuthering Heights, v katerem za dogajalni prostor uporabi domišljjski svet iz otroštva. Njena dela nikoli ne dosežejo enakega uspeha kakor delo njene sestre Charlotte in tako Emily kmalu po izdaji Wuthering Heights leta 1848 umre zaradi tuberkuloze. Izdala je le eno pripovedno delo z naslovom Wuthering Heights in mnogo zbirk poezije The complete poems, The night is darkening around me in ostale. (Tompkins J. M. S, 1998)

2.3.4 Anne Brontë

Rojena 17. januarja 1820 v Yorkshiru kot najmlajša izmed treh sester. Skupaj s sestrama se je šolala doma in prebiralala dela Homerja, Shakespearja, Virgila in ostalih pisateljev, pri katerih je našla navdih. Po šolanju je pričela s poklicem

guvernante in poučevanjem, a se je po slabi izkušnji pri eni izmed družin vrnila domov in napisala delo Agnes Grey. Vse tri sestre so pisale v strahu, da delo ženskih avtoric ne bi bilo sprejeto, zato so pisale pod psevdonimi. Po izidu njenega drugega romana *The tenant of Wildfell Hall*, ki še danes velja za prvi feministični roman, je hitro zaslovela. S sestro Emily sta že kot majhni v svoji domišljiji ustvarili fantazijsko deželo Gandal, o kateri sta kasneje obe pisali poezijo in pripovedništvo. (Editors, *The famous people.com.*) Njen največji navdih za pisanje je bila skupna zbirka poezij s sestrama, ki je spodbudila objavo njenih del v nadaljevanjih. V primerjavi s sestrama je njen slog veliko manj romantičen in mnogo bolj realističen. Razlog, da je najmanj prepoznavna izmed treh sester, je morda zavrnitev objave njenih del s strani sestre Charlotte po njeni zgodnji smrti zaradi tuberkuloze. (Barker J. in Chitha E. in Langland E, 2007)

2.3.5 Mary Shelley

Rodila se je 30. avgusta 1797 v Londonu v Angliji kot hči filozofa in feministične pisateljice. Zgodaj v otroštvu je izgubila mater, tako da je bila prepuščena oskrbi lastnega očeta, ki se je kasneje poročil z drugo žensko, s katero Mary ni nikoli imela dobrih odnosov. Njena mačeha je namreč polsestro Jane poslala na šolanje, medtem, ko je menila, da Shelley ni vredna izobrazbe. Mary je že kot majhna veliko brala, največkrat na grobu svoje matere, kjer se je zatekala v svet domišljije. Poleti 1812 se je z očetom odpravila na počitnice na Škotsko, kjer je spoznala očetovega učenca Percyja, ki je bil v tem času poročen s svojo prvo ženo. Mary in Percy sta se kasneje odpravila na potovanje po Evropi, kjer sta se soočala s finančnimi teževami in izgubila svojo prvo hčer nekaj dni po porodu. Mary je svoje najprepoznavnejše delo *Frankenstein* napisala za tekmovanje za najboljšo kratko shrljivo zgodbo med svojimi prijatelji. Istega leta Mary doživi samomor polsestre in samomor Percyjeve žene. Par se tako končno poroči in Mary izda potopis o potovanju po Evropi ter objavi delo *Frankenstein*, za katero so sprva menili, da je delo njenega moža. Sledili so tragični dogodki, saj sta ji umrla dva sinova, mož Percy pa se je utopil. Ostala je sama z enim sinom in se skušala preživljati z objavo del *Valperea* in *The last man*. Umrla je leta 1851 v Londonu, kjer je pokopana s svojim možem. (Editors *Biography.com*, 2014)

2.3.6 George Eliot

To je psevdonim pisateljice Mary Ann Evans, ki se je rodila 1819 v Warwickshiru v Angliji. V začetku šolanja je Mary prejela veliko znanja o evangeličanskih načelih, francoščini, italijanščini in dramskih pravilih. Njena celotna družina je bila izjemno religiozna, zato se je po odločitvi, da ne bo obiskovala cerkve, močno sprla z očetom. Po očetovi smrti je kljub temu prevajala njegove duhovne zapise in se preselila v Ženevo, kjer je veliko brala in dobila svoj portret. Po vrnitvi domov se je v Londonu zaposlila kot svobodna pisateljica, kjer je napisala svoja prva dela. V času bivanja v Londonu je gojila veliko čustev do poročenega sodelavca in filozofa, s katerim se kasneje ustali in potuje po Evropi. (Haight G. S, 1999) Svoja najboljša dela je napisala med potovanjem po Nemčiji, in sicer Middlemarch ter Adam Bede. Umrla je v Londonu leta 1878. (Ashton R. in Haight G. S. in Henry N, 2012)

2.3.7 Louisa May Alcott

Rodila se je leta 1832 v Pennsylvaniji v Združenih državah Amerike. Že od malega je bila deležna izobrazbe, saj so starši močno zagovarjali svobodno izobrazbo otrok in pravice žensk. Starši so jo učili branja in pisanja, poučevali pa so jo tudi nekateri slavni očetovi prijatelji. Zaradi finančnih težav je skušala družini pomagati z mnogimi službami. Nazadnje se je kot pomoč družini odločila za pisanje. Sprva je izdajala krajše zgodbe in poezijo, s čimer je pridobila širšo publiko otrok in odraslih. Kot večina pisateljic viktorijanske dobe je tudi ona prvotno pisala pod psevdonomom A. M. Bernard. (Norwood A. R, 2017). V času državljanske vojne se je zaposlila kot medicinska sestra in prostovoljka v bolnici v Washingtonu, kjer je med delom doživela zastrupitev z živim srebrom, kar je kasneje vplivalo na njeno smrt. (Brooks R. B, 2011) Po vrnitvi domov je na pobudo založnika napisala delo za mlade ženske, pri čemer je temo oziroma motiv prevzela iz svojega otroštva. Tako je nastal roman Little women, ki je hitro doživel uspeh in vplival na kasnejšo izdajo Little Men ter nadaljevanje Good Wives. Louisa se po uspehu in slavi s sestro preseli v Evropo, kjer sodeluje v številnih feminističnih organizacijah ter se bori za pravice žensk. Nikoli se ni poročila ali imela potomcev, šele

po sestrini smrti je v rejništvo vzela svojo nečakinjo. Umrla je leta 1888 zaradi dolgoletne zastrupitve z živim srebrom. (Norwood A. R, 2017)

2.3.8 Emily Dickinson

Rodila se je leta 1830 v Massachusettsu v Združenih državah Amerike. Kot otrok je živel v izjemno religioznem gospodinjstvu, kjer se je močno zbližala s sestro in bratom. Šolala se je na univerzi v Amherstu. Njen drugačni, predvsem bolj liberalno-protestantski pogled na religijo jo je močno ločil od mišljenja njene družine in izoblikoval njeno kasnejše pesništvo. Njeno ustvarjanje je sprva zajemalo pisma, katerih dopisovalci so anonimni, šele v dvajsetih letih se je začela ukvarjati s poezijo. Navdih zanj je črpala iz tragičnega, svobodnega, posebnega vidika življenja, s katerim je ustvarila okrog 1800 del poezije. Hkrati so na njen slog vplivala pretekla razmerja, saj je doživela izgubo prijateljev, osamljenost in rivalstvo. Ko so ji prijatelji predstavili nekatere ameriške pisateljice, sta dve izmed teh ključno vplivale na njen pogled ženskega uspeha in moči. Po več smrtih ljubljenih oseb v njenem kasnejšem življenju je umrla leta 1886 znana kot ena izmed vodilnih ameriških pesnikov 19. stoletja. (Habberger A, 1998)

2.4. Čemu je poučevanje o pomembnih predstavnicah ženskega spola v zgodovini še danes praktično ničelno?

Vzemimo za primer dva zgodovinska lika žensk, ki sta vsem znana in najustreznejša za predstavitev problema. Kleopatra, Trojanska Helena in mnogi ostali ženski zgodovinski liki, na katere najprej pomislimo, imajo dve skupni stvari. Najprej lahko rečemo, da gre za nekatere izmed najvplivnejših in najinteligentnejših ženskih predstavnic zgodovine. Po drugi strani pa so prikazane skozi seksualni, moški vidik. Lepa Helena, katere lepota je bil tako rekoč grešna, in Kleopatra z atributom privlačnega telesa sta le začetek tega, da so pomembne ženske predstavnice v zgodovini prikazane izključno na napačen način, ki največkrat ne prikaže njihovih dosežkov in modrosti.

Čemu nas še danes v šoli seznanjajo le z moškimi predstavniki književnosti, čeprav so si številne ženske to prav tako zaslužilke in napisale usodna dela za prihodnost?

Učbeniki za književnost so polni moških predstavnikov tako na svetovni kot slovenski ravni, žensk tako rekoč ni. Temu seveda ni tako, ker ženskih predstavnic ne bi bilo. Poznamo namreč mnoge pisateljice, katerih imen so bila v takratnjih časih prekrita z moškimi psevdonimi. Posledično se veliko psevdonimov ohranja še danes, kar je le eden izmed manjših razlogov za prevlado moških predstavnikov.

Učni načrt, knjige in učbeniki za književnost so največkrat napisani po osebnih mnenjih širše žirije, pri čemer pisci ženske največkrat ignorirajo ali izbrišejo iz različnih razlogov. (Sarkeesian A, 2016) Kadar se fokusiramo le na najpomembnejše ženske predstavnice književnosti, velikokrat pozabimo na ostale, prav tako delujoče pisateljice, katerih dosežke zasenčijo moški. Knjige in učni načrti v svetovnem merilu so največkrat sestavljeni po mnenju dominantnih »belih moških«, ki vlogo žensk vidijo kot manjvredno ali popolnoma nepomembno v primerjavi z moškimi. Pomembnih pisateljic iz različnih zgodovinskih obdobj tako ne omenjamo niti danes, ko bi naj bila vloga žensk v družbi enakopravna vlogi moških. (Lindsay L, 2019)

Večina obravnavanih književnikov, pisateljev je moških, s čimer spodbujamo diskriminacijo žensk in elito moškega spola. V nadaljnjem življenju lahko tako majhen učinek veliko pripomore k zaničevanju žensk, saj te niso bile nikoli predstavljene kot inteligentna bitja. Kljub današnjemu učnemu načrtu, ki je tako rekoč izključil pisateljice iz književnosti, se lahko le sprašujemo, koliko bolj pestra bi bila ta in koliko hitreje bi ljudje napredovali, če ne bi bila polovica populacije – ženske – tako rekoč izključena. Brez pripomb smo torej zavrgli polovico znanja iz književnosti, ker ženske v učbenikih preprosto manjkajo. (Campbell S, 2017)

3 REZULTATI

3.1 Rezultati ankete

Na anketo se je odzvalo 123 ljudi; med tenjimimi prevladuje število oseb ženskega spola s 76 % oziroma 96 osebami. Moškega spola je tako samo 25 anketirancev oziroma 20 %. Osebi, ki sta se označili kot drugo, sta 2, kar predstavlja 2 %. Kot sem že omenila, je anketa namenjena zgolj mladim, ki so trenutni udeleženci šolskega sistema in imajo torej o sedanjem poučevanju več znanja in pogleda nanj. Izmed mladih se je tako odzvalo kar 96 % oseb, ki spadajo v starostno skupino 15–24 let. Manj je oseb, ki spadajo v skupino 25–49 – te predstavljajo le 2 %. Prejela sem tudi 1 izpolnjeno anketo od osebe, stare nad 40 let, kar predstavlja samo 1 %. Tretje, zelo pomembno, vprašanje je anketirance spraševalo, ali so se šolali v srednji šoli ali gimnaziji, s čimer sem skušala razbrati, ali se šolski sistem glede poučevanja o ženskah pri teh razlikuje. Na anketo je odgovorilo 66 % srednješolcev in 33 % gimnazijcev.

Sprva sem skušala preveriti, ali anketiranci menijo, da je razlika pri obravnavanju obeh spolov v književnosti enako vidna tudi njim. V ta namen sem zastavila vprašanje »Ali meniš, da je prevlada moškega spola pisateljev opazna v učbenikih za književnost?«. Nanj je kar 110 ljudi odgovorilo z »Da«. To nam pove, da so tudi ostali seznanjeni s prevlado moškega spola avtorjev in so o tem že predhodno premišljevali.

Pri tem me je zanimalo kako dejstvo, da je predstavljena večina moških in tako rekoč nič ženskih pisateljic, vpliva na družbo oziroma najstnike in do česa lahko to vodi v prihodnje. Pri vprašanju »Označi do katerih posledic lahko po tvojem mnenju ta pripelje v prihodnosti.« so posamezniki imeli na voljo več odgovorov in so označili tiste, s katerimi se najbolj strinjajo. Največ anketirancev, kar 81, meni, da je posledica v prihodnosti neenakopravnost spola. 77 oseb meni, da je ključna posledica diskriminacija žensk. 74 oseb prav tako meni, da se zaradi tega sami počutijo manjvredne. Prav tako me je zanimalo, ali neobravnavanost pisateljic vodi tudi do manjšega interesa do branja, na kar je 23 % anketirancev izbralo tudi ta odgovor. Da bi se seznanila z mnenji anketirancev, je bila ena izmed možnosti tudi ta, da zapišejo svoje mnenje in vidike. Pri tej jih je kar 5

zapisalo, da se ne strinjajo z nobeno izmed prej naštetih opcij in da po njihovem mnenju neobravnavna ženskih pisateljic ne predstavlja problema. Ena izmed oseb pa je prav tako podala mnenje, da je posledica tega »manjša zainteresiranost žensk za ustvarjanje kariere v tej smeri, ker ne bodo imele idola oz. zgleda, ki jim bo pomagal skozi težje trenutke pri cilju do uspeha«.

Želela sem torej preveriti, ali bi se več ljudi zanimalo za branje, če bi pri tem bile predstavljene tudi ženske, ki bi jim morebiti podale drugačno mišljenje ali vzor. Na vprašanje »Ali meniš, da bi s poučevanjem o ženskih pisateljicah bil/a bolj zainteresiran/a v branje knjig?« je 61 % anketirancev odgovorilo z »Da«, kar nam pove, da je morda prav šolski sistem kriv, da se mladi več ne posvečajo branju. Brati knjige in dela samo moških avtorjev lahko mnogim najstnikom predvsem ženskega spola uniči motiviranost do branja, saj se morda ne strinjajo z vidiki moškega spola ali njihovim načinom pisanja. Vprašamo se torej lahko, koliko več ljudi v sodobni družbi bi bralo, če bi jim bili predstavljeni tudi ženske pisateljice in njihova stališča.

Da bi potrdila, da so moški pisatelji zares veliko bolj izpostavljeni omembi kot ženske, sem zastavila naslednji vprašanji. »Ali poznaš vsaj 3 ženske pisateljice iz različnih zgodovinskih obdobj svetovne književnosti?« Le 47 % anketirancev je odgovorilo z »Da«. Nasprotno je pri vprašanju »Ali poznaš vsaj 3 moške pisatelje iz različnih zgodovinskih obdobj svetovne književnosti?« kar 97 % odgovorilo z »Da«. Opazna je torej ogromna razlika prepoznavnosti pisateljev glede na spol, kar kaže na dejstvo, da se šolski sistem dejansko premalo posveča ženskam.

Ker je potrebno preveriti, ali je omenjeni problem moteč tudi ostalim v družbi, sem zastavila vprašanje »V primeru, da bi pri učenju književnosti v prihodnje bile predstavljene tudi ženske pisateljice ali bi si tega želel/a?« Kar 91 % anketiranih je odgovorilo z »Da«. Problem je torej gotovo prisoten na širšem družbeni ravni, saj ga prav tako želijo rešiti oziroma ga izboljšati. Tega lahko izboljšamo le tako, da začnemo tako v učbenike za književnosti kakor tudi zgodovino vključevati pomembne predstavnice.

Raziskovalna naloga se tako navezuje tudi na najvplivnejše pisateljice v viktorijanski dobi, da se jih predstavi širši publiki in se bralci z njimi seznanijo. Zanimalo me je torej, v

kolikšni meri so mladi že seznanjeni z njimi oziroma o kateri izmed teh nas je družba že največ seznanila. Postavila sem vprašanje z možnostjo označitve več odgovorov, pri čemer sem zapisala vse avtorice, ki jih želim s pomočjo infografike predstaviti. Posamezniki so zgolj označili imena pisateljic, ki so jih že predhodno zasledili. Prevladujeta Emily Dickinson s 75 glasovi in Jane Austen s 74 glasovi. Vse ostale avtorice so pridobile veliko manj glasov: George Eliot s 33 glasovi, Mary Shelley z 32 glasovi, Louisa May Alcott s 30 glasovi in vse ostale avtorice, ki so prejele manj kot 30 glasov. 24 anketirancev je odgovorilo, da ne morejo prepoznati nobene izmed naštetih avtoric.

Koliko nas torej šolanje pouči o pomembnih pisateljicah in koliko se moramo o njih poučiti sami? Kdaj v prihodnosti nas bodo v šolah sploh začeli poučevati o njih? Kako to vpliva na tiste, ki se želijo zaposliti ali izobraziti v isti smeri, a so prav zaradi omenjenega problema morda obupali, saj opazijo, da je biti pisateljica praktično nevredno prostora v učbeniku za književnost?

V primeru, da bi pri učenju književnosti v prihodnje bile predstavljene tudi ženske pisateljice ali bi si tega želel/a?			
	Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 (Da)		113	91%
2 (Ne)		9	7%
Skupaj		122	98%

Slika 3: Vprašanje pri anketi

3.2 Oblikovanje infografike

3.2.1 Vrsta infografike

V šoli smo izpostavili različne tipe infografik glede na namen in si kasneje ogledali več primerov najrazličnejših infografik, da jih določimo in uvrstimo v kategorije. Glede na temo, ki se je lotevam v raziskovalni nalogi, sem se odločila, da bom ustvarila podatkovno infografiko, ki najbolj ustreza mojemu namenu, saj je bistvo moje infografike velika količina

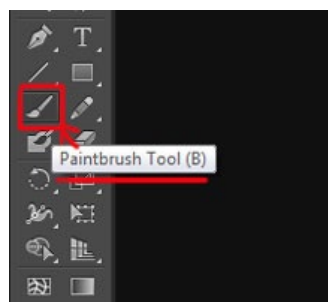
podatkov, s katerimi želim predstaviti pisateljice. V takem primeru je le-ta najbolj ustrezna, saj najbolj nazorno predstavi vsako avtorico posebej in hkrati daje logično sporočilo ter povezavo.

3.2.2 Adobe Illustrator

Adobe Illustrator je program, večinoma uporabljen za izdelavo vektorske grafike oziroma grafike, ki jo lahko transformiramo na različne načine. Originalna aplikacija je nastala leta 1985 skupaj z Adobe Creative Cloud. Obstajajo različne verzije programa glede na leto posodobitve. Za ustvarjanje svoje naloge sem uporabila najnovejšo verzijo aplikacije, in sicer Adobe Illustrator 25.2. Aplikacija temelji na osnovnem orodju peresa, s katerim rišemo linije in ustvarjamo določene elemente. Takšno grafiko po navadi uporabljamo, ko oblikujemo ploskovite elemente oziroma izdelke, ki bodo po tisku primerni za večanje ali manjšanje glede na potrebno dimenzijo. Pri oblikovanju infografike ljubezni sem se osredotočila na uporabo orodja pero oziroma delno tudi orodja za ustvarjanje oblik.

Slika 5: Logotip Adobe Illustratorja

Slika 4: Paintbrush tool

3.2.3 Osnovni načrt za infografiko

Že predhodno sem si zamislila podobo infografike, zato sem načrte za to skicirala na papir. Pomemben dejavnik je bil razmišljati v smeri, da bo končna infografika podala bralcu zanimanje in ustrezne poučne informacije, ki jih bo ta želel prejeti. Upoštevati sem morala nekaj osnovnih pravil, kot je razdelitev formata na 8 manjših delov, v katerih bodo zapisani podatki avtoric. Določila sem tudi barvno lestvico. Prvotno sem se odločala med trenutno

popularnimi pastelnimi barvami in nekoliko bolj nevtralnimi barvami, kasneje pa sem le-te na priporočilo mentorice spremenila po zgledu viktorijanske dobe. Grafično oblikovanje tako ni zgolj talent oziroma neki umetniški občutek, marveč je sestavljeno iz veliko znanja, ki ga moramo med seboj povezovati tako, da bralca tako psihološko kakor tudi logično pritegnemo.

Za oblikovanje infografike sem uporabila program Adobe Illustrator, ki je za to najbolj primeren, saj gre za vektorski program, kar pomeni, da lahko format večamo ali manjšamo brez poškodbe grafike oziroma pojavov pikslov. Prvi korak pri postavitvi formata je bil velikost, katere dimenzije so prvotno obsegale 100 x 150 cm, kasneje pa sem jih prilagodila na 65 x 100 cm, saj je bil format prevelik. Postavitev formata infografike je navpična, saj se tako ujema z lažjim načinom berljivosti, estetskim učinkom in tudi praktičnostjo. Z vsakim začetkom ustvarjanja tiskarskega elementa je potrebno prilagoditi tudi robove, ki so zmeraj 3-mm v primeru, da se ta pri tisku odreže. Enako pomembna je tudi barvna nastavitev, ki je pri tiskovinah zmeraj v barvnem modelu CMYK.

Po ustvarjenem »artboardu« sem se lotila ustvarjanju ozadja. Prvotno sem ozadju namenila motiv manjših pik, vendar sem jih na priporočilo mentorice zamenjala z viktorijanskimi vzorci sten. Nekaj časa sem se tako posvetila preučevanju vzorcev, poskušala najti bistvo in glavne podobnosti med njimi ter ustrezno barvo. Po preučevanju več vzorcev sem ustvarjala skice, pri katerih sem vzorec sestavljala iz bistvenih ponavljajočih se dekorativnih elementov takratnega časa, in ustvarila ideje za lasten vzorec. Za ustvarjanje ozadja sem najprej dodala rjavo barvo in v novi plasti (layer) začela z zarisom vzorca. Tega sem prerisala z združenih skic viktorijanskih vzorcev in jih s pomočjo funkcije »create pattern« ustvarila vzorec v Adobe Illustratorju. Pozitiven vidik ustvarjanja vzorca in ne zgolj »copy & paste« je veliko hitrejše delo ter enaka dimenzija vzorca, ki se torej ne spremeni, če okvir povečamo ali zmanjšamo. Vzorec sem kasneje s pomočjo transparentnosti prilagajala, da ne bi preveč odstopal od ozadja oziroma ne bi prenapolnil celostnega videza.

Pomembno vlogo pri izdelku so imele tudi barve, ki so mi predstavljale kar velik zalogaj, saj sem se morala poglobiti v čas viktorijanske dobe in uporabiti barve tedanjega obdobja. Po končanem ozadju je sledila postavitev osnovnih elementov, torej naslova in 8 kvadratkov za vsako izmed avtoric. Naslov je v manjšem okvirčku, ki vsebuje viktorijanske

dekoracijske elemente, ki nam podajo občutek starosti in 18. stoletja. Pod naslovom je tudi letnica, ki bralcu sporoča o časovnem obdobju viktorijanske dobe.

Okvirji, ki vsebujejo podatke o pisateljicah, so na dveh robovih ostri, na dveh pa polkrožni in mehki. Prvotno sem se odločala tudi, da bi kvadratke ustvarila z videzom raztrganega papirja, ampak je celotna podoba infografike izgledala preveč zapolnjeno, zato sem se odločila za poenostavljeno moderno obliko. Vsakemu izmed kvadratkov sem v zgornji levi rob vstavila tudi krog, kjer se nahajajo ikone vsake izmed pisateljic, in v spodnjem desnem kotu okvirja ikono peresa ter število del, ki jih je omenjena avtorica napisala. Ostalo besedilo, ki se navezuje na avtorice, je razdeljeno na dva dela. V prvem, ki ga opazimo pod naslovom, zasledimo rojstne podatke in podatke o njihovem življenju. V spodnjem delu okvirjev opazimo preostalo besedilo, ki je sestavljeno iz naslovov del, znanih likov in znane misli avtorice.

Ker so se mi okvirji zdeli premalo zapolnjeni, sem se odločila, da pod ikone pisateljic dodam tudi njihove avtograme, ki sem jih ročno prerisala, in s tem pri bralcu ustvarila občutek, da sam trenutno bere ročno napisano knjigo oziroma njihova dela. Po ustvarjenih osmih kvadratih in zapisom vseh podatkov sem se lotila manjših popravkov detajlov ter spreminjanja položajev tako besedila kakor nekaterih elementov. Velikost formata sem ponovno spremenila, da bi dodala tudi anketo, vendar mi po končanem oblikovanju celoten izdelek ni bil všeč. Odločila sem se, da anketo izpustim oziroma je v infografiki ne omenjam, saj gre kljub vsemu le za predstavitev pisateljic, anketa pa v tem primeru celotno podobo in idejo samo razpolovi ter se vsebinsko ne ujame najbolje.

Slika 6: Del infografike z anketo

Slika 7: Primer okvirja s podatki o avtorici

3.2.4 Barvna lestvica

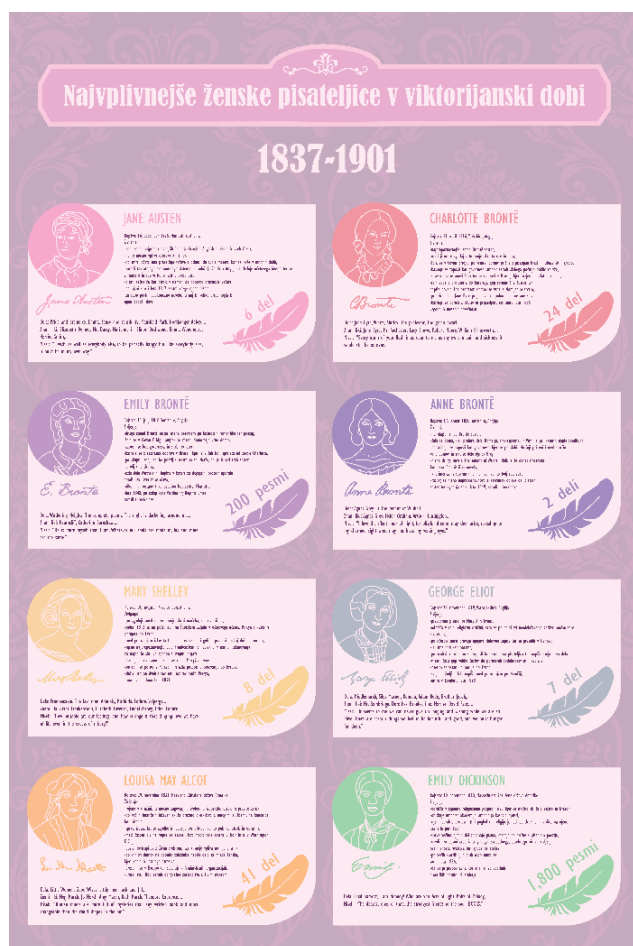
Barve so ena izmed likovnih prvin, kar posledično pomeni, da močno vplivajo na izdelek in psihološko dožemanje posameznika. Da bi infografiko naredila v »vintage« oziroma zgodovinskem videzu, sem se odločila za barve, ki so bile takrat v uporabi. Barvno lestvico zajemajo tako predvsem rjavi in rožnati odtenki, ki podajo občutek starinskosti, starega papirja, pisem in knjig.

Kljub temu da lahko določene barve asociiramo z ženskim spolom, so te izbrane ravno z namenom, da poudarijo učinek pomembnosti ženskih zgodovinskih likov in da nam je že na prvi pogled jasno, da se tematika povezuje z ženskim spolom. Vsaka izmed avtoric ima tako dodeljeno svojo barvo, v kateri se nahajata tudi njeno ime in avtogram, ter jo s pomočjo le-te lahko ločimo od ostalih. Razmišljala sem tudi o vplivu barve na mlade in izbrala barvno lestvico, ki je zanje zanimiva in predvsem vredna branja.

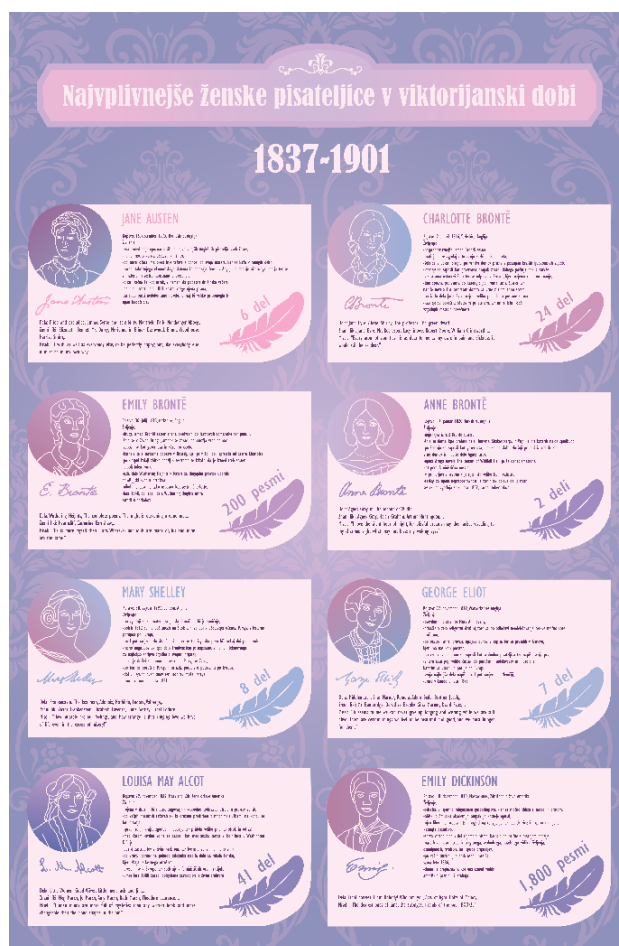
Po končani infografiki se mi je kljub temu porodilo vprašanje, ali naj infografiko kljub vsemu ustvarim v videzu starinskosti, zato sem ustvarila 3 barvne opcije infografik in jih pokazala mlajši publiki, ki se je kljub temu odločila za prvotno barvno lestvico z rjavimi toni. Ostali opciji sta zajemali še pastelne odtenke pisanih barv in modro-vijolične odtenke z gradientom oziroma prelivanjem. Ne glede na to, da sem sama dvomila v viktorijanske

barve in njihove odtenke, se je izkazalo, da je ravno ta mladim najzanimivejša, saj jo tudi najbolj povezujejo s tematiko.

Končne barve tako zajemajo nasičene odtenke rožnate, rjave, vijolične in bež barve z drugačnimi odtenki. Barva samega besedila je temno rjava in se usklajuje z barvo prve avtorice, kar pomeni, da nobena izmed barv ne izstopa oziroma je barvna lestvica omejena na manjšo količino ponavljajočih se odtenkov, da ne ustvarimo preveč raznolikih elementov in ohranimo skladen videz. Psihološki vpliv rjave barve na bralca je predvsem ta, da mu poda občutek povezave z naravo, časom, odraščanjem, zaupanjem, sprejetostjo in prijaznostjo, medtem ko roza-vijolična barva podaja občutek nežnosti, miline, ljubezni, ženstvenosti in miline.

Slika 9: Predlog za barvne osnutke

Slika 8: Predlog za barvne osnutke

1837-1901

...e se a situação não mudar, a situação de saúde pública continuará a ser a mesma. A situação de saúde pública continuará a ser a mesma. A situação de saúde pública continuará a ser a mesma.

Black: The color of a feather due to its protein structure. In poultry, it is known as "eumelanin".

... e, in un'occasione, si era visto un'auto di linea che si era fermata in un'area di sosta, ma non si era visto il conducente. L'auto era di colore scuro e aveva un numero di targa che iniziava con la lettera 'A'.

Enslaved people, like Maddy, had no choice but to go to court and stand in front of the judge and say, "I am Robert Smith, White House, and I have a very good record as a slave in my own right and as a soldier and a free citizen."

24 del

1. *Chlorophyll a* is the primary photosynthetic pigment in most plants. It absorbs light energy in the blue-violet and red-orange regions of the visible spectrum and converts it into chemical energy.

Like *Neotoma*, *g. glabra* has been found growing in the same habitats as *Neotoma*. It is found in the same habitats as *Neotoma*.
 Plant *Neotoma* is a small tree with a trunk about 10 cm in diameter, the bark is smooth and grey.

200 pesmi

La prima è la "sostenibilità". Per la sostenibilità si intende la capacità di un'attività di continuare nel tempo, senza esaurirsi. La seconda è la "profitabilità". La profitabilità è la capacità di un'attività di generare un utile netto. La terza è la "liquidità". La liquidità è la capacità di un'attività di generare un flusso di cassa positivo. La quarta è la "solvibilità". La solvibilità è la capacità di un'attività di generare un flusso di cassa sufficiente a coprire i suoi impegni finanziari. La quinta è la "redditività". La redditività è la capacità di un'attività di generare un utile netto sufficiente a coprire i suoi costi. La sesta è la "flessibilità". La flessibilità è la capacità di un'attività di adattarsi ai cambiamenti del mercato. La settima è la "sicurezza". La sicurezza è la capacità di un'attività di generare un flusso di cassa stabile e prevedibile. L'ottava è la "trasparenza". La trasparenza è la capacità di un'attività di comunicare in modo chiaro e onesto le sue informazioni. La nona è la "responsabilità". La responsabilità è la capacità di un'attività di agire in modo etico e responsabile. La decima è la "competitività". La competitività è la capacità di un'attività di competere con successo sul mercato.

[illegible][illegible]

Del: I bet you're the one who stole the book from the library.
Sam: Well, you know me. I would never do that. I'm a good boy.
Del: "A good boy" are you talking and I am going to show you a real
child from the other side of the street!

8 del

[illegible][illegible]

7 del

1. *What is the purpose of the study?*
The purpose of the study is to determine the effect of the use of the Internet on the learning of English as a second language.

2. *What is the research question?*
The research question is: What is the effect of the use of the Internet on the learning of English as a second language?

3. *What is the hypothesis?*
The hypothesis is that the use of the Internet will have a positive effect on the learning of English as a second language.

4. *What is the significance of the study?*
The significance of the study is that it will provide information on the effectiveness of the use of the Internet in the learning of English as a second language.

5. *What is the scope of the study?*
The scope of the study is limited to the use of the Internet in the learning of English as a second language.

6. *What is the methodology?*
The methodology is a quantitative approach using a survey of students who use the Internet to learn English as a second language.

7. *What are the results?*
The results show that the use of the Internet has a positive effect on the learning of English as a second language.

8. *What are the conclusions?*
The conclusions are that the use of the Internet is an effective method for learning English as a second language.

9. *What are the implications for practice?*
The implications for practice are that teachers should encourage students to use the Internet to learn English as a second language.

10. *What are the limitations of the study?*
The limitations of the study are that it only looked at the use of the Internet in the learning of English as a second language and did not consider other factors that may affect learning.

Did I like them? One I could use, and one I'll
 give to the boy. I'll give them to the boy. I'll give them to the boy.
 Well, I'm not sure if I'll give them to the boy. I'm not sure if I'll
 give them to the boy. I'm not sure if I'll give them to the boy.

Al del

... e, in ogni caso, il fatto che il sistema di giustizia non è in grado di garantire la stessa qualità di giustizia a tutti, è un fatto che non può essere ignorato. In ogni caso, il fatto che il sistema di giustizia non è in grado di garantire la stessa qualità di giustizia a tutti, è un fatto che non può essere ignorato.

[illegible]

1,800 pesme

25

3.2.5 Ikone

Kot vemo, so bistvo infografike ikone, ki nam torej že na prvi pogled sporočajo, o čem govori besedilo in nam služijo kot oporne točke ter razvedrilni elementi. Kljub temu so pri ustvarjeni nalogi ikone zelo izbrane in jih ni veliko, vendar nosijo ključen pomen ravno te. Omenila sem že, da ima vsaka izmed avtoric v levem zgornjem kotu krog, kjer je upodobljen portret s pomočjo ikon. Prvotno sem imela težave, saj nisem vedela, na kakšen način bi avtorice narisala oziroma njihov portret vključila v besedilo tako, da bi se hkrati slogovno povezovalo. Poskusila sem s ploskovitimi barvnimi portreti, ki niso podali občutka starinskega oziroma so izgledali preveč moderno. Spraševala sem se, ali bi v infografiko vključila oljne paste in slike kasneje računalniško obdelala. Nazadnje sem se odločila, da avtorice upodobim enobarvno s pomočjo linij, saj pri pisanju knjig uporabljamo samo linije. Ideja mi je bila vseč, saj se tudi pomensko povezuje z infografiko.

Pri risanju portretov sem uporabljala »brush tool« in grafično tablico ter prerisovala portrete avtoric. Pri tem sem dodajala še nekaj izmišljenih detajlov, saj bi portreti sami sicer bili preveč minimalistični, prav tako so linije v razponu različnih debelosti od 0,5 do 2 pt. Debelejše linije so predvsem tiste, ki ne vsebujejo detajlov oziroma zavzamejo večjo površino. Po končanem izrisu portretov pisateljic sem se lotila ustvarjanja ikon peres, za katere sem idejo našla šele po daljšem času premišljevanja. Razmišljala sem, da vsaki avtorici dodam unikatno ikono glede na njihove attribute, ampak sem kmalu ugotovila, da bi celotna infografika imela preveč detajlov in delovala preveč osladno. Zato sem se raje odločila, da k vsaki avtorici dodam enake ikone peres in zraven zapišem število del. Ikona peresa namreč simbolizira tehniko za pisanje z uporabo črnila in nam že na prvi pogled pove, da gre za število napisanih del.

Slika 12: Ikona peresa

Slika 11: Ikona pisateljic

3.2.6 Tipografija

Kar se tiče pisave, sem iskala starinsko, berljivo in dekorativno pisavo ter se odločila, da za naslov uporabim Bernard MT Condensed z zavihki in zgodovinskim učinkom. Večina ostalega besedila je zapisanega z pisavo Gill Sans MT Condensed, ki daje vtis resnosti in formalnosti in se hkrati lepo ujema s tipografijo naslova. Velikost pisave je prilagojena določenim podatkom, zato je v razponu 16-46 pt, naslov pa 87 pt. Pri pisavi sem se osredotočala predvsem na dejstvo, da nas spominja na knjige, pisma in zgodovinski slog viktorijanske dobe. Izbrana pisava nam tako poda občutek formalnosti, usklajenosti in starinskosti.

Slika 13: Končni izdelek infografike

4 DISKUSIJA ALI RAZPRAVA

Ugotovitev, ki jo lahko zasledimo skozi raziskovalno nalogo, je, da se tudi ostali pripadniki družbe zavedajo problema in posledice tega. Veliko podatkov, ki sem jih prejela iz ankete, pritruje mojemu lastnemu mnenju, in sicer da ženske pisateljice niso izpostavljene v šolskem kurikulumu in da je to eden izmed razlogov, zakaj branje v sodobni družbi upada. Spoznamo tudi, da je mlade posledično strah opravljati poklic v enaki smeri kot one, saj pisateljice tako rekoč ne sodijo nikamor. V primeru, da bi več mladih razumelo in prejelo izobrazbo s področja ženskih zgodovinskih likov in pisateljic, bi v prihodnosti opazili manjšo količino diskriminacije, razlike med spoloma in odpravili občutek neenakopravnosti. Ne gre zgolj za nepomemben problem, mladi so namreč s pomočjo ankete dokazali, da si problem želijo rešiti in pridobiti znanje tudi o ženskih pisateljicah.

Prva hipoteza, ki sem si jo zastavila, govori o tem, da želim dokazati, da ima učenje o moških pisateljih in s tem neobravnavanje pisateljic, na mlade negativen vpliv, kar je s pomočjo ankete in njenih vprašanj dokazano. Opazili smo namreč vse posledice v prihodnosti, do katerih pride zaradi problema, ki so jih mladi zapisali ali označili. Sicer se še zmeraj pojavlja manjši delež ljudi, ki problema ne jemlje kot nekaj resnega ali jih ta ne zanima, a kljub temu opazimo, da je več kot 90 % anketirancev menilo, da ima to za nas negativne posledice in si jih želijo rešiti. Rešitev je seveda samo ena in ta je vključitev ženskih pisateljic v šolske učbenike in izobraževanje o njih. Začnemo lahko z manjšimi koraki in ravno v ta namen je ustvarjena infografika najvplivnejših pisateljic v viktorijanski dobi, saj bi z objavljanjem le-te po razredih začeli v mladih prebujati zanimanje in željo po dodatnem znanju. Pričakovala sem, da bo zanimanje za problem manjše, ampak sem bila pozitivno presenečena, saj je odziv na problem in želja po rešitvi le-tega močno preseгла moja prvotna pričakovanja.

Druga hipoteza, ki sem si jo zastavila, je, da s pomočjo infografike dokažem, da so mladi ozaveščeni o problemu in si ga želijo rešiti oziroma prejeti manjkajoče znanje o teh. Ponovno pravilno dokazana hipoteza, kar smo izvedeli že iz dejstva, da se mladi zavedajo prevlade moških pisateljev v učbenikih za književnost in jih poznajo v večji meri kot pisateljice. S pomočjo vprašanj iz ankete smo tudi ugotovili, da bi skoraj vsak izmed

anketirancev bil poučevanja o pisateljicah pri pouku književnosti vesel in bi si tega vsekakor želel.

Reševanje družbenih konfliktov največkrat izvira iz neopaznih manjših faktorjev, ki se jih ne zavedamo. Samo pomislimo lahko, koliko bolj bi se oba spola počutila enakopravno, če bi bili poučeni tudi o pomembnih ženskih zgodovinskih likih, in koliko več moških bi doumelo, da so tudi ženske inteligentna bitja, zmožna enakih dosežkov kakor oni sami.

5 DRUŽBENA ODGOVORNOST

Sama tema je močno povezana z družbeno odgovornostjo saj je tako rekoč to eden izmed temeljiten razlogov, da sem se pisanja naloge tudi lotila. Živimo v letu 2022, kjer smo v več kot polovici držav sveta ženske enakopravne moškim in nam pripadajo enake pravice. Kdo se torej odloča o pravici tega, da ženske ne sodijo v učbenike in da poučevanje o njih ni vredno? Nevede izgubljam mlada dekleta in vse tiste, ki bi s svojimi deli, preizkusi, izumi družbi nekaj želeli doprinesti, ampak se tega ne lotijo, saj pobude in dosežkov nikoli ne prejmejo v svoje roke. Vprašamo se lahko le, čemu so šolski sistemi po svetu sestavljeni tako, da podajo upanje in odpro vrata le fantom, medtem ko dekleta stojijo pred zaprtimi vrati, ki jih po mnenju učbenikov še ni odprla nobena ženska. Verjamemo lahko, da jih potemtakem težko odpre še katera ženska v prihodnosti, sploh takšna, ki ne ve, da za vrati čaka stotina pomembnih žensk. Ali sta spola res enakopravna in enakovredna ali gre tukaj zgolj za goli dokaz, da še zmeraj živimo v 18. stoletju, kjer se ženske podpisujejo z moškimi psevdonimi?

6 ZAKLJUČEK

6.1 Povzetek

V raziskovalni nalogi se poskušam posvečati problemu nepoučevanja o pisateljicah v učbenikih oziroma neomembi teh in skušam problem rešiti z oblikovanjem infografike najvplivnejših pisateljic v viktorijanski dobi, ki je le prvoten korak k temu, da vključimo tudi ženske predstavnice v učbenike za književnost. Z zbiranjem podatkov o osmih najvplivnejših ženskih pisateljicah v viktorijanski dobi in upodobitvijo le-teh s pomočjo infografike lahko torej najdemo rešitev. V nalogi sem zbrala podatke o Jane Austen, Charlotte Bronë, Emily Brontë, Anne Brontë, Mary Shelley, George Eliot, Louisi May Alcott in Emily Dickinson, o katerih sem zabeležila njihove rojstne in življenjepisne podatke, njihova znana dela, like in misel. Podatke sem zbirala s pomočjo literature in predvsem spletnih virov.

Ko sem zbrala in zapisala vse potrebne podatke, sem se lotila ankete, s pomočjo katere sem hotela potrditi ali zavreči hipotezi. Vprašanja sem sestavljala med zbiranjem podatkov, nekatera pa tudi kasneje glede na potrebe naloge. Po prejetih rezultatih sem preučila anketo, kjer se je izkazalo, da sta obe izmed hipotez, ki sem si ju zastavila, pravilni. Nekaj časa sem posvetila rezultatom in preučevanju le-teh, v naslednjem koraku pa je sledilo oblikovanje infografike. Sledile so še ugotovitve, kjer sta obe hipotezi potrjeni. Obe hipotezi – prva, ki govori o tem, da dokažem, da ima učenje o moških pisateljih in s tem neobravnavanje pisateljic na mlade negativen vpliv, in druga, da s pomočjo infografike dokažem, da so mladi ozaveščeni o problemu in si ga želijo rešiti oziroma prejeti manjkajoče znanje o le-teh, sta torej pravilni, kar izvemo s pomočjo ankete.

Infografika je namenjena vsem šolskim oz. izobraževalnim ustanovam, ki bi jo razstavile po učilnicah za vse tiste, ki se problema zavedajo in si hkrati želijo vedeti tudi nekaj o teh. Namenjena je tudi vsem knjižnicam, knjigarnam in založbam, še najbolj pa vsaki izmed žensk, ki se išče v poklicu pisateljice in potrebuje nekoga, ki ji bo o lastni karieri znal prisluhiniti ali jo spodbuditi.

6.2 Kratke ugotovitve in namen

Veliko mladih se problema zaveda in si želi najti rešitve zanj. V ta namen je infografika dobro sredstvo, s katerim je mlade možno na zelo hiter in logičen način poučiti o pomanjkanju znanja o pisateljicah in začeti s prvim korakom, ki vodi do vključitve poučevanja o več pisateljicah v šolah. Kljub temu, da smo vsi seznanjeni s problemom, je še toliko bolj pomembno, da se o njem tudi poučimo ali vsaj začnemo razmišljati, kar je glavni razlog za nastanek moje infografike. Kadar vidimo pisateljice, nam to rodi mnoga vprašanja in željo po večjem znanju o njih. Problem nas spremlja skozi celotno življenje, saj v prihodnosti ustvari mnoge negativne dejavnike in mišljenja in ga je ravno s tega vidika potrebno odpraviti. Upam, da mi bo uspelo doseči namen. Menim, če bi bila na voljo na ogled mladim, bi v veliki meri vsaj tistim, ki bi ji namenili čas, ponudila veliko znanja, ki ga v šoli niso bili deležni.

Vsekakor mi je uspelo, da vsaj nekaterim mladim predstavim problem in jih nagovorim z željo za boljšo prihodnost s tem, da poskusimo skupaj rešiti problem. Hkrati upam, da so se tudi udeleženci same ankete začeli zanimati za temo oziroma so se jim porodila kakšna vprašanja oziroma so prišli do kakšnega spoznanja. Ena zmed koristi zapisane naloge je ta, da sem se še temeljiteje seznanila s svojimi najljubšimi avtoricami, kar mi bo pomagalo v prihodnosti, saj sem ena izmed oseb, ki sedaj ve, da so tudi pisateljice zelo uspešne in prepoznavne in lahko tudi sama postanem uspešna na podobni poti.

S pomočjo tega znanja lahko pomagam in skušam ozavešiti ostale mlade o problemu ter jih nagovoriti k spremembam. Seveda ostaja tematika naloge odprta, saj se mi pojavljajo še vprašanja, kot so: Kdo sestavlja učni načrt oziroma kdo izbira predstavnike književnosti? Na koga se moramo mladi obrniti, da bi nam bila vrata do rešitve problema odprta? Ali je pisateljicam v sodobnem času zagotovljena enako uspešna kariera kakor moškim?

6.3 Težave pri delu

Težave pri delu mi je predstavljala tematika, saj nisem vedela, kako naj na ustrezen način povežem infografiko najvplivnejših pisateljic s ključnim problemom njihove neomembe v učbenikih. Vseeno menim, da je povezava preprosto tako zelo logična, da jo lahko razume že vsak ob branju naslova in hipotez. Ena izmed manjših težav se je pojavila pri izbiri barv za infografiko, saj mi končni izdelek prvotno nikakor ni bil všeč, vendar sem po več spremembah barvnih lestvic kljub temu prišla do odločitve, da ne bom ponovno izbrisala žensk iz zgodovine. Pustila bom viktorijanske barve in pisateljice pokazala v njihovi pravi luči s pravim imenom.

7 VIRI IN LITERATURA

Spletni viri:

West, C. (2020). 13 Types of Infographics You Should Be Creating [Plus Templates].
Pridobljeno s <http://blog.visme.co/types-of-infographics>

Nediger, M. (2021). What is an Infographic? Examples, Templates & Design Tip.
Pridobljeno s <https://venngage.com/blog/what-is-an-infographic/>

Sheikh, M. (2020). What is an Infographic? (Examples, Tips and Templates)
Pridobljeno s <https://visme.co/blog/what-is-an-infographic/>

Tomboc, K. (2020). Infographic examples. What is an infographic? Examples and templates

Pridobljeno s <https://www.easel.ly/blog/what-is-an-infographic/>

Editors. Jane Austen

Pridobljeno s [Jane Austen Biography, Works, and Quotes | SparkNotes](#)

Holbert, G. (1994). Jane Austen the Woman. St. Martin's Press,

Marghanita, L. (1975). Jane Austen and Her World. Charles Scribner's Sons,

Pridobljeno s [Jane Austen Biography | Chicago Public Library \(chipublib.org\)](#)

Biography.com editors. (2014). Charlotte Brontë Biography

Pridobljeno s [Charlotte Brontë - Jane Eyre, Books & Quotes - Biography](#)

Brontë museum. Charlotte Brontë

Pridobljeno s [Charlotte Brontë | Bronte Parsonage Museum](#)

Tompkins, J. M. S. (1998) Emily Brontë-British author

Pridobljeno s [Emily Bronte | Biography, Books, Poems, & Facts | Britannica](#)

Editors, The famous people.com. Anne Brontë biography

Pridobljeno s [Anne Brontë Biography - Childhood, Life Achievements & Timeline \(thefamouspeople.com\)](http://thefamouspeople.com)

Barker, J. (2007). The Brontës, St. Martin's Press,

Chitham, E. (1991). A Life of Anne Brontë, Oxford: Blackwell Publishers,

Langland, E. (1989). Anne Brontë: The Other One. Palgrave

Pridobljeno s [Biography of Anne Brontë, English Novelist \(thoughtco.com\)](http://thoughtco.com)

Editors, Biography.com. (2014). Mary Shelley

Pridobljeno s [Mary Shelley - Life, Frankenstein & Books - Biography](http://biography.com)

Haight, G. S. (1999). George Eliot-British author

Pridobljeno s [George Eliot | British author | Britannica](http://britannica.com)

Ashton, R. (1997). George Eliot: A Life. London: Penguin,

Haight, G. S. (1968). George Eliot: A Biography. New York: Oxford University Press,

Henry, N. (2012). The Life of George Eliot: A Critical Biography, Wiley-Blackwell

Pridobljeno s [Biography of George Eliot, English Novelist \(thoughtco.com\)](http://thoughtco.com)

Noorwood, A. R. (2017). Louisa May Alcott

Pridobljeno s [Louisa May Alcott | National Women's History Museum \(womenshistory.org\)](http://womenshistory.org)

Brooks, R. B. (2011). The life of Louisa May Alcott

Pridobljeno s [The Life of Louisa May Alcott \(historyofmassachusetts.org\)](http://historyofmassachusetts.org)

Habegger, A. (1998). Emily Dickinson-American poet

Pridobljeno s [Emily Dickinson | Biography, Poems, Death, & Facts | Britannica](http://britannica.com)

Sarkeesian, A. (2016). We must rewrite women's role in history
Pridobljeno s [We Must Rewrite Women's Roles in History | Time](#)

Lindsay, L. (2019) 3 reasons women's history is so important
Pridobljeno s [3 Reasons Women's History is So Important | CBE \(cbeinternational.org\)](#)

Campbell, S. (2017) Why do we give more importance to men?
Pridobljeno s [\(2\) Why do we give more importance to men? - Quora](#)

Literarni viri:

Sandra Rendgen, Ed. Julius Wiedemann: The Atlas Of Infographics. Hardcover – December 1, 2014.

Jane Austen: Pride&Prejudice. Hardcover – Januar 1, 2015.

Jane Austen: Sense and Sensibility. Hardcover – November 14, 2017

Jane Austen: Emma. Paperback – Marec 26, 2017

Charlotte Brontë: Jane Eyre. Paperback – April 1, 2014

Charlotte Brontë: Villette. Paperback – Marec 31, 1998

Anne Brontë: Agnes Grey. Paperback – Februar 15, 2019

George Eliot: Middlemarch. Paperback – Januar 5, 1998

Louisa May Alcott: Little women. Paperback – Maj 4, 2020

Louisa May Alcott: Good wives. Hardcover – Oktober 5, 2021

Viri fotografij:

Slika 1: <https://cartographyblog.com/catal-huyuk-ancient-map/>

Slika 2: <https://flashbak.com/otl-aicher-the-olympic-designer-who-shaped-your-journey-to-the-toilet-6574/>

Slika 3: <https://greatist.com/grow/100-years-womens-body-image#3>

Slika 4: <https://www-logodesign.blogspot.com/2018/07/adobe-illustrator-logo-png.html>

Slika 5: <https://www.learnthatyourself.com/paintbrush-blob-brush-tool-in-illustrator/>